

Gjennomføring av hjemmebryggerkonkurranser i Norbrygg

I forhold til at det er en del juridiske utfordringer i forbindelse med å arrangere konkurranser med hjemmebrygget øl, har Norbrygg kontaktet Helsedirektoratet ved avdeling befolkningsrettet folkehelsearbeid, for å forenkle dette arbeidet for våre medlemmer som ønsker å gjennomføre slike konkurranser. I dette notatet har vi forsøkt å oppsummere i forhold til de tilbakemeldinger som direktoratet har gitt.

Ved konkurranser for hjemmebrygget øl må det antas at deltakerne hverken har statlig tilvirkningsløyve, eller utvidet kommunal skjenkeløyve med rett til tilvirkning. Siden omsetning av alkoholholdig drikk betinger at den er produsert innenfor rammene av en slik tilvirkningsløyve, vil det ikke være aktuelt å søke om bevilling for en slik hjemmebryggerkonkurranse. Løsningen ligger således i å gjennomføre slike konkurranser som et *ikke bevillingspliktig* arrangement.

For at et slikt arrangement skal være *ikke bevillingspliktig* er det en rekke absolutte betingelser som må være tilstede:

1. Alkoholholdig drikk må ikke overdras mot noen form for vederlag.
2. Arrangementet må ikke skje i lokale med skjenkebevilling.
3. Arrangementet må ikke skje på offentlig sted (se siste avsnitt i alkohollovens § 8-9).
4. Det må ikke serveres gratis smaksprøver av kommersielt tilgjengelige alkoholholdige drikker, da det vil være i strid med reklameforbudet for alkoholholdige drikker.

For øvrig må både aldersgrense og serveringsforbud til åpenbart ruspåvirkede personer praktiseres på normal måte i forbindelse med servering av alkohol.

Angående første punkt er det viktig å slå fast at vederlagets form er irrelevant, for eksempel inngangsbilletter som inkluderer smaking eller utdeling av alkohol. Når vi allikevel fått forståelse hos Helsedirektoratet for at NM i hjemmebrygging ikke er bevillingspliktig er det utfra en tydeliggjøring fra Norbryggs side om at inntektene fra salg av inngangsbilletter tilfaller Norbrygg som arrangør av NM, og at ingen penger eller annen godtgjørelse tilfaller konkurransedeltagerne. Konkurrentene som stiller i NM for egen regning og mottar ingen form for vederlag.

Det er viktig å være tydelig på at punkt 2 slår fast at en *ikke bevillingspliktig* hjemmebryggerkonkurranse ikke kan kombineres med regulær bevillingspliktig skjenking av alkoholholdig drikk. Dersom lokalene som skal benyttes til en slik konkurranse har en skjenkebevilling fra før, må denne bevilling innstilles for det aktuelle tidsrommet. I en slik situasjon må bevillingsinnehaver henvende seg til kommunen for å en slik avklaring. For å være helt tydelig: et slik arrangement kan ikke kombineres med noen form for salg av alkoholholdig drikk.

Vedrørende reklame for arrangement: direktoratet har konkret tatt stilling til at det kan annonseres i media med "NM i hjemmebrygging av øl", såfremt det er et *ikke bevillingspliktig* arrangement. Det er her viktig å huske at reklameforbudet i alkoholloven også gjelder for tilvirkningsmidler for alkoholholdig drikk, utstyr og ingredienser.

Annen kommersiell virksomhet som salg av mat, samt ingredienser og utstyr for ølbrygging er helt lovlig i tilknytning til et slik arrangement. Dog er det viktig å huske at alkoholloven forbyr salg av utstyr og ingredienser knyttet til produksjon av alkoholholdige drikk til personer under 18 år.

Som det fremgår ovenfor er konkurranser med hjemmebrygget øl mulig å gjennomføre under gitte forutsetninger. Likevel er det viktig å være klar over at regelverket som har med alkohol å gjøre er restriktivt og ment å være begrensende. Dette gjelder ikke minst for hjemmebryggerkonkurranser som nok ikke sto på dagsordenen når dette regelverket ble utformet, og dermed befinner seg i randsonen av lovens virksomhetsområde. Det er derfor viktig å ikke ta det som gitt at det uten videre er uproblematisk å gjennomføre arrangementer av denne typen. God kommunikasjon i forhold til kommunale skjenkemyndigheter blir avgjørende i denne forbindelse.

Inndyr, 24.03.14

Johan Johansen

God linker for ytterligere informasjon:

Helsedirektoratet, avdeling for befolkningsrelatert folkehelsearbeid:

<http://helsedirektoratet.no/folkehelse/alkohol/Sider/default.aspx>

Håndbok i alkoholloven mv:

<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/handbok-i-alkoholloven-mv/Sider/default.aspx>

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven):

<http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27>

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv:

<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-08-538>

Vedlegg:

1. Brev fra Helsedirektoratet datert 04.06.2013
2. Brev fra Helsedirektoratet datert 23.01.2014

NORBRYGG - Norsk Hjemmebryggerforening
Myra 2
8140 Inndyr

Deres ref.:
Vår ref.: 13/4310-2
Saksbehandler: Kristina Therese Klæboe
Dato: 04.06.2013

Att: Johan Johansen

Spørsmål om alkoholloven og avklaring i forbindelse med gjennomføring av NM i hjemmebrygging og tilsvarende arrangementer

Helsedirektoratet viser til Deres henvendelse mottatt 7. mai 2013 hvor de stiller spørsmål vedrørende gjennomføring av NM i hjemmebrygging og tilsvarende arrangementer.

Helsedirektoratet har på bakgrunn av de foreliggende opplysningene foretatt en generell vurdering av hvordan et slikt arrangement kan gjennomføres i tråd med alkohollovens bestemmelser.

Dersom det er ønskelig å dele ut smaksprøver på et arrangement slik som beskrevet, har direktoratet vurdert det slik at det kun er anledning til dette dersom utdelingen av smaksprøver skjer uten vederlag. Serveringen av slike smaksprøver vil dermed ikke være bevillingspliktig slik direktoratet vurderer det.

Dersom det tas vederlag for alkoholholdig drikk er utgangspunktet at det kreves en bevilling for dette. Direktoratet viser til lov av 2. juni 1989 nr. 27 lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven) § 1-4a hvor det fremgår at «*Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter denne lov.*» Videre fremgår det av alkohollovens § 1-4, 2. ledd at «*Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.*»

Direktoratet bemerker at det sentrale i vurderingen er at det skjer en overdragelse av alkoholholdig drikk, og at denne skjer mot en eller annen type vederlag. Det regnes som vederlag selv om betalingen settes lik selvkost, og også om varen overdras til underpris. Vederlagets form er ikke avgjørende. Det er vederlag enten betalingen skjer i form av penger, bonger eller på andre måter. Det er også vederlag dersom det er betalt for en "pakke" der alkohol er en del av denne, for eksempel når inngangsbillett/cover inkluderer smaking eller utdeling av alkohol.

Skjenking av alkoholholdig drikk mot vederlag på et arrangement slik De har beskrevet er bevillingspliktig slik direktoratet vurderer det. Videre vil Helsedirektoratet påpeke at det fremgår av alkoholloven § 4-1 at «*Det kan bare skjenkes alkoholholdig drikk som er levert av*

Helsedirektoratet - Divisjon folkehelse
Afdeling befolkningsrettet folkehelsearbeid
Kristina Therese Klæboe, tlf.: 24163877

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

en som har tilvirknings- eller salgsbevilling eller som kan drive engrossalg, eller som er tilvirket eller innført med hjemmel i § 4-2 tredje ledd. Helsedirektoratet bemerker at det ikke er anledning til å skjenke alkoholholdig drikk på et sted med skjenkebevilling som er levert av andre aktører ut over disse.

Når det gjelder arrangementet vurderer direktoratet det slik at selve prøvesmakingen/utdeling av smaksprøver under NM i hjemmebrygging må avvikles på et område hvor det ikke er noen gjeldende skjenkebevilling. Dersom det er ønskelig å skjenke alkoholholdig drikk mot vederlag utover disse smaksprøvene, er dette et bevillingspliktig arrangement. Skjenking av alkohol og utdeling av smaksprøver kan ikke finne sted på det samme området. Det kan dermed søkes om en bevilling for dette området jfr. alkoholoven § 1-6, 2.ledd, 2.punktum. Alternativt kan det søkes om en utvidelse av en allerede eksisterende skjenkebevilling alkoholoven § 4-2, 4.ledd, 2.punktum. Dersom det søkes om en utvidelse av en allerede eksisterende skjenkebevilling, er det bevillingshaveren for denne bevillingen som er ansvarlig, og som kan søke om dette. Norbygg kan ikke søke om en slik utvidelse av en bevilling. Overtredelser av alkoholoven eller andre relevante forhold knyttet til utøvelsen av en skjenkebevilling som finner sted dersom en skjenkebevilling utvides for en enkelt anledning, vil kunne få konsekvenser for den bevillingen som er utvidet.

Når det gjelder salg av malt, humle og annet teknisk bryggeutstyr er det anledning til å selge dette. Direktoratet vil bemerke at det fremgår av alkoholoven § 8-3, 1.ledd nr. 3 at det er forbudt å tilvirke eller overdra gjærende eller gjæret udestillert væske som inneholder over 2,50 volumprosent alkohol. Videre vil direktoratet påpeke at reklameforbudet i alkoholoven gjelder for tilvirkningsmidler for alkoholholdig drikk. Det er dermed ikke anledning til å reklamere for slike produkter.

De stiller spørsmål om det er anledning til å annonsere med «NM i hjemmebrygging av øl» Helsedirektoratet vurderer at dersom det gjennomføres et arrangement som ikke er bevillingspliktig er det anledning til å benytte dette i en annonse.

Hva gjelder spørsmålet om omsetningsoppgave gjelder bestemmelsene i alkoholforskriften kapittel 6 dersom det innvilges en kommunal skjenkebevilling.

Avslutningsvis vil direktoratet bemerke at i henhold til alkoholoven § 1-7a er det opp til hver kommune å vurdere om en søknad om en bevilling bør innvilges.

Ved eventuelle spørsmål, vennligst ta kontakt på tlf 24 16 32 66.

Vennlig hilsen

Erlend Bø e.f.
rådgiver

Kristina Therese Klæboe
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

NORBRYGG - Norsk Hjemmebryggerforening

Myra
8140 INNDYR

Deres ref.: 13/4310-4
Vår ref.:
Saksbehandler: Mari Jonsrud
Dato: 23.01.2014

Svar på oppfølgingsspørsmål i forbindelse med gjennomføring av NM i hjemmebrygging og tilsvarende arrangementer, jf. alkoholloven §§ 1-4 og 8-9

Det vises til brev av 19.11.2013. Det vises også til telefonsamtale av 21.01.2014. Ved en inkurie har deres brev av 19.11.2013 ikke blitt besvart. HelseDirektoratet beklager dette.

Du opplyser at det ikke skal serveres smaksprøver mot vederlag. Det opplyses at vederlag heller ikke er en del av inngangsbilletten til arrangementet.

Bevillingsplikten etter alkoholloven § 1-4 a, jf. § 1-4, annet ledd, gjelder overdragelse av alkoholholdig drikk mot vederlag. På bakgrunn av deres opplysninger om at det ikke skal ytes vederlag for den alkoholholdige drikken, finner HelseDirektoratet at det i utgangspunktet ikke foreligger bevillingsplikt for arrangementet.

HelseDirektoratet bemerker imidlertid at det likevel vil kunne oppstå bevillingsplikt ved utdeling av alkoholholdig drikk, selv om det ikke ytes vederlag. Dette gjelder dersom arrangementet skjer i et lokale med serveringsbevilling, lokale som vanligvis er allment tilgjengelig for offentligheten, i forsamlingslokaler eller på offentlig sted. Bevillingsplikten for disse tilfellene er regulert i alkoholloven § 8-9. Hensynene bak bevillingsplikten ved utdeling av alkohol på disse stedene, er både edruskapsmessige hensyn og hensynet til skjenkenæringens konkurransevilkår.

Ved eventuelle spørsmål, vennligst ta kontakt med saksbehandler på tlf. 24 16 38 77.

Vennlig hilsen

Hilde Skyvulstad e.f.
avdelingsdirektør

Mari Jonsrud
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet - Divisjon folkehelse
Avdeling befolkningsrettet folkehelsearbeid
Mari Jonsrud, tlf.: 24163877

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no